

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R.P. Thomæ Młodzianowski, Poloni, Societatis Jesu,
Prælectionum Theologicarum Tomus ...**

De Peccatis Et Gratia, Fide, Spe, Et Charitate

Młodzianowski, Tomasz

Moguntiae, 1682

Difficultas II. An assensus Fidei possit esse formaliter discursivus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-82969](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-82969)

PRÆMITTO Secundò, *Quoad hoc punctum divisos esse Auctores.* Nam Kon. d. 9. dub. 7. etiam virtualem discursum negat fidei. Hurt. d. 39. §. 23. & 34. docet eadem incommoda sequi, si concedas fidem esse formaliter discursivam. Jam autè negato formali discursu fidei, tribuunt virtualem, post alios Rec. Suar. de Anima tr. 3. d. 3. n. 190. & Hurt. ut in philos. Formalem discursum fidei negat. Cajet. Ban. Suar. Gran. & alii. Concedunt Valsq. Bec. R. pal. Lugo d. 7. Sect. 1.

PRÆMITTO Tertio. *Rationem tam discursus virtualis, quam formalis dupliciter spectari posse.* Primò. Discursus virtualis potest sumi in quantum est assensus ex duabus præmissis uno actu & eodem, cum ipsa Conclusionem conceptis, ita tamen, ut innitatur præcisè, ipsi etiam bonitati illationis & connexionis unius cum alio, tanquam rationi formali partiali assentiendi: Et hæc potest appellari ratio discursus virtualis, quâ discursus est. Secundò accipi potest discursus tam virtualis, quam formalis, ita tamen, ut in utroque fiat assensus non propter se, sed propter aliud, connexionem nihilominus illa, non habente rationem movendi, nec faciente motivum formale, & hæc ratio formalis, appellari potest discursus specificativè & materialiter acceptus.

PRÆMITTO Quarto. *Connexionem adhuc ipsam dupliciter spectari posse.* Primò. Connexionem quasi merè Logicam, hoc est, prout innitentem merè principiis Logicis, dicto de omni, vel Metaphysicis. Quæ sunt eadem unitertio, &c. Secundò potest spectari connexio dicti & dictionis, mobilis & motivi, quæ in hoc stat; quod revera ratio formalis motiva, objecto sit conjuncta, quas duas connexiones esse distinctas, vel ipsæ earum resolutoria ostendunt; & inter alia, quia intervenit in Fidei actus, ut dictum supra, quo resolvat se, ut si per impossibile alterutrum illorum motivorum deleteretur, esset, potius deleteret connexionem illam Logicam, quam connexionem hujus dicti à Deo, cum hac dictione à Deo.

PRÆMITTO Quintò. *Ipsam connexionem dicti & dictionis dupliciter spectari posse.* Vel prout est in re, vel prout subest modis nostris concipiendi. In re illa connexio est dictio Dei, & objectum, quod dicitur; ita se habens, ut dicit illa locutio divina. Vel accipi potest connexio prout subest nostris conceptibus, sic sumpta est unio quædam, quæ annectit dictionem Divinam & objectum; sic sumpta non est motivum fidei: quia istud motivum, non dependet ab istis entibus Logicis, sicut nec aliæ rationes movendi.

PRÆMITTO Sextò. *Per omnes debere dari aliquos actus fidei, qui non sint discursivi.*

RATIO. Quia etiam in aliis habitibus noscivis, devenire est ad actus, qui ulterius discursu

non noscuntur, nempe ipsa principia; & si illa ipsa per discursum noscerentur, de illo ipso, per quod noscerentur, quæretur restaret, an per aliud noscatur. Si non per aliud. Ergo venit jam ad aliquid, quod non noscitur propter aliud; si per discursum, nisi eatur ad processum infinitum, deveniri debet ad aliquid non noscibile per aliud, sed per se.

PRÆMITTO Septimò. *Non esset tantam in hac difficultatem, quod fides sit discursiva virtualiter, accipiendo discursum virtualem materialiter.*

RATIO. Quia discursus virtualis, acceptus materialiter, non aliud est, quam assentiri propter aliud; sed etiam in fide hoc est; siquidem Incarnationi assentimur non propter illammet ipsam, sed propter revelationem. Cæterum virtualem discursum accipiendo, secundum quod suo modo innititur saltem partialiter bonitati Consequentia; sic fides non potest esse discursiva formaliter: non enim est major ratio unius, quam alterius. Unde vides rationem discursus materialis, peti præcisè ex assensu, non propter se; ratio autem formalis, petitur ex innitentia principio, cæteroqui non revelato. Unde jam tunc tali virtuali discursu concessio in fide, si ille simul in se contineat tres propositiones distinctas realiter, in hoc erit similis actus ille fidei discursui etiam formali? quia sicut hic continet tres propositiones distinctas realiter inter se connexas, ita etiam actus fidei, potest continere tres actus dicentes connexionem inter se, ratione ultimæ resolutionis. In hoc autem erit disparitas, quia discursus formalis, attendit ad connexionem Logicam, quâ talem, &c. Jam autem ille actus fidei, attendet præcisè ad connexionem dicti & dictionis. Rursus in discursu formali ipsa bonitas illationis erit partiale motivum, in actu fidei habebit se non nisi per modum applicantis. In hoc etiam erit similis discursui: quia non habebunt se tres propositiones, quas continet Syllogismus Fidelis, sicut scopæ dissolutæ, & objecta disconnexa, quæ accedente Logicâ non possint Syllogismum ingredi. Jam autem non sic est, in materiali discursu, quem concedimus fidei: quia has tres propositiones, Quod Deus dicit est verum, Incarnationem dicit, Incarnatio est vera, nec ita Logica; estque hic ipse Formaliter, Syllogismus quem appellamus Fidelis; licet pro varietate materialium mutet subiectum Minoris & subiectum Conclusionis. *His præmissis. Sit*

DIFFICULTAS II.

An Assensus Fidei possit esse formaliter discursivus?

DISCENDUM est. *Fidem non posse esse discursivam formaliter.*

PRO-

PROBATUR Primò. Quia si Fides esset discursiva formaliter, inniteretur bonitati Consequentiae, saltem tanquam partiali motivo, in hoc enim sensu hic disputatur: sed nullo modo potest inniti bonitati Consequentiae: quia hoc ipso & esset ille actus fidei, ut supponitur; & non esset, quia non inniteretur specificativo fidei, quod est dictio Dei, quae nunquam est formata de principio, quae sunt eadem, vel, dici de omni. Cumque assensus sequatur debiliorem partem, etiam assensus innitens partialiter motivo non revelato, non erit actus fidei.

RESPONDET Primò Lugo. Rerorquendo Argumentum: etiam positò, quod fides sit non nisi virtualiter discursiva, etiam in virtuali discursu, debet inveniri suo modo ratio illationis unius ex alio.

CONTRA quia in superioribus hoc sensu admisimus discursum virtuale, in quantum scilicet praebeatur assensus objecto alicui fidei non immediate propter se; sed non est discursiva virtualiter, Fides accipiendo rationem discursus, pro ratione innitendi bonitati Consequentiae.

RESPONDET Secundò Idem. Assensum fidei fundari partialiter in bonitate Illationis formalis, vel virtualis. Neque inde fit assensus Incarnationis fundari in aliquo naturali cognito: Nam licet illa bonitas illationis possit cognosci naturaliter, sicut veracitas Dei, ceterum sicut ipse habitus fidei, concurret ad cognoscendam veracitatem Dei, quatenus necessaria est ejus cognitio, ad cognoscenda Mysteria revelata. Sic etiam a fortiori concurret ad cognoscendam bonitatem illationis, idque actu supernaturali. Et per *Ly Soli revelationi innititur fides* non excluditur, quod essentialiter involvitur in assensu fundato in Auctoritate Dei; ad eum modum, quo dicimus credidisse nos Auctoritati soli Petri, & tamen concedimus, intervenire illic discursum formaliter. Quae bonitas illationis, non solet appellari motivum, *ut quod*, sed, *ut quo*: quia est quae applicat, & conjungit motivum, *ut quod*, ut possit sufficienter movere.

CONTRA Tum quia. Si assensus ille procederet immediate à principio naturali, non esset assensus fidei Divinae. Ergo etiam si procedat ex motivo non revelato: utrumque hoc enim aequè requiritur, nempe & principium supernaturale, & motivum revelatum. Tum quia redit Argumentum Bonitas illationis, quam tu dicis attingi actu supernaturali, orto ab habitu fidei, vel innititur motivo, quod est revelatio; vel non innititur motivo, quod est revelatio. Si primum, Ergo bonitas illationis est revelata. Ubi autem? Si secundum, quomodo actus ille erit actus fidei? siquidem innitetur saltem partialiter ei, quod est solo lumine naturae notum. Tum quia. Quando concurret habitus fidei ad assensum de veracitate Dei, cui naturaliter aliis

assentiri possemus, adhuc salvatur ratio formalis fidei: quia ut aliàs dictum, assentimur illi principio, quia dixit se veritatem, nihil autem dixit Deus de principio, quae sunt eadem, &c. Tum quia, Nego, quod in assensu fidei essentialiter includatur assensus bonitati illationis: nihil enim repugnat ex dictis supra, ut dicat fidelis, quamvis per impossibile falsum esset Principium: Quae sunt eadem uni tertio, &c. adhuc crederem. Tum quia, quamvis fides nostra moveatur à connexionione cum Auctoritate Divina, non movetur à connexionione Logica, sed à connexionione dictis & dicentis. Tum quia, Etiam in fide humana, interventio discursus formalis, destruit rationem præcisam fidei: vi enim discursus, scitur non creditur. Disparitas etiam est, quia cum illa assensus non sit certissimus; poterit alia motiva, quae de genere suo non sunt certissima assumere, quibus adhuc promoveretur in bono assentiendi; fides autem divina, cum sit de genere suo certissima, non potest assumere etiam pro partiali motivo bonitatem illationis, quae non promoveret rationem assensus certissimi, sed deiecit. Tum qui, Si per rationem formalem ut quo, non aliud intelligitur, quam ratio applicativi, cum aliàs dixerimus etiam in assensibus intellectivis, rationes applicantes distinguì à ratione motiva, hoc ipso sequetur, quod bonitas illationis, non sit motivum etiam partiale fidei.

RESPONDERI potest Tertiò ex eodem. Non repugnat fidei, ut refundatur in aliquid, quod non sit revelatum: nam ipsa veracitas Dei, non creditur propter revelationem, licet repugnet fidei, ut refundatur assensus Mysterii in lumen naturae, hoc est, in aliquid, cognitum non nisi per actum naturalem.

CONTRA. Tum quia, Nego resolvi fidem in aliquid non revelatum. Nego item, quod veracitas Dei non credatur propter revelationem. Tum quia, etiam positò hoc, quod assumitur, magna disparitas est: quia cum resolvitur fides in veracitatem Divinam quamvis non revelatam, adhuc resolvitur in aliquid Divinum & summè ex objecto certum, quod in presenti non contingeret. Tum quia, pone, dum volo elicere Syllogismum Metaphysicum, superaddere mihi Deum habitum Metaphysicæ supernaturalem, eo casu erit ille actus supernaturalis, & certus certitudine principii, nullo autem modo certus certitudine objectiva summa. Ergo & in presenti idem dicendum.

RESPONDET Quartò. - Quod licet omnes actus fidei, qui propriè & strictè dicuntur fides, sint propter revelationem, quales sunt omnes assensus Mysterii exhibiti; dantur tamen actus, qui strictè non sunt fidei, ut sunt actus circa principia fidei; qui tamen eliciuntur ab habitu fidei. Et sicut ab habitu poenitentiae eliciuntur multi actus, qui non sunt poenitentia, ut

DIFFICULTAS III.

Solvuntur Objectiones.

ut gaudium de peccato vitato. Sic & in presenti.

CONTRA. Nego quod assensus principiorum fidei, non sint rigore actus fidei. Deinde quamvis multi sint actus poenitentiae, qui non sunt poenitentia, sumta pro quadam amaritudine & inquietudine; nulli tamen sunt ejus actus sine suo specificativo; nam gaudet de peccato ablato in quantum dissono. v. g. naturae intellectuali. Nullam autem specificativum fidei, in innitentia principio: Quae sunt eadem, &c.

RESPONDETUR Quinto ex Eodem. Aliud esse applicare regulas Logicas Universales ad hanc illationem, & ex illis regulis probare hanc esse bonam illationem, & hoc pertinet ad Logicam, non ad fidem; aliud verò est cognoscere in particulari hanc esse bonam illationem, absque alia applicatione regularum Logicae, & hoc facit fides: nam rusticus, qui nihil unquam audivit de illis præceptis, discurret in plurimis assensibus, assentiturque firmissimè.

CONTRA. Tum quia querere restat, ut videatur fides, idque notitiam innitente motivo sibi proportionato, quod hæc in particulari illatio, sit bona. Tum quia, quod adfertur de rusticis non convincit; nam illi, licet non regulent suos illos assensus per principia universalis, & Logicam artificialem, regulant tamen illos aliquo æquivalenti, & per Logicam naturalem, inveniendū semper specificativum proprium illi illationi; non ostenditur autem, quodnam sit specificativum, dum assentitur huic in particulari illationi, pertinens ad fidem. Tum quia, in illo assensu, condistinguenda sunt duæ formalitates, formalitas assensus præcisè ex vi motivi, quod est revelatio, secunda formalitas, ratio assensus ex cognitione bonitatis illationis, etiam in particulari, & de hac formalitate quero, quodnam habeat sui specificativum, & quidem condistinctum ab eo, quod habetur in aliis assensibus scientificis, advertentibus hanc in particulari illationem, esse bonam, si autem non habet fides, eo casu proprium sui specificativum, sequitur, quod non attendat fides, quæ talis, illi partiali illationi.

PROBATUR Secundò. Quia scilicet sequetur assensus fidei non esse certiores assensibus naturalibus, eo, quod certitudo utriusque innitatur eidem motivo, nempe bonitati illationis, saltem secundum illam formalitatem, secundum quam illi bonitati inniteretur.

PROBATUR Tertiò. Physica non innititur revelationi in suis actibus. Ergo nec principis Logici fides: sicut enim revelatio quæ talis, est extra latitudinem physicam; ita non revelatum: Ly Quæ sunt eadem, est extra latitudinem fidei.

OBJECIT Primò Lugo. Videtur esse supra omnem facultatem intellectus etiam per potentiam obedientialem, quod assentiatur aliqui objecto propter aliud, & tamen non attendat ad connexionem unius cum alio: hoc enim est assentiri propter aliud.

RESPONDETUR. Impossibile est assentiri uni propter aliud, & non attendere ad connexionem objectivam & proportionatam, quæ in presenti est in hoc: quia hoc quidem dictum, & illud dictio est: hoc ipso enim & esset illic assensus propter aliud, ut supponitur; & non esset, quia non esset propter connexionem: hæc enim in presenti verbis differunt, possibile tamen est assentiri propter aliud, & non attendere ad connexionem Logicam seu improporcionatam: quia potest in principio, cui innititur connexio Logica, non invenire habitus sui specificativum & in particulari fides.

INSTAT Idem Primò. Si hoc esset possibile; posset etiam intellectus assentiri Incarnationi, post cognitam revelationem, & tamen non assentiri propter revelationem.

RESPONSUM. Si non attendatur ad connexionem objectivam, seu connexionem dicti & dictiois, non poterit assensus fidei, præberi Incarnationi, post cognitam revelationem, poterit tamen, quamvis non attendatur ad Logicam revelationis cum Incarnatione connexionem.

INSTAT Secundò. Cognitio bonitatis illationis per nos præsupponitur & prærequiritur. Ergo influit non aliter, quam movendo. Ergo repugnabit intellectum tunc assentiri, & non moveri bonitate illationis.

RESPONDETUR. Dupliciter aliqua præsupponuntur à fide. Primò, tanquam resolutoria, Secundò, tanquam applicativa resolutoriorum; illa quæ præsupponuntur tanquam resolutoria, movent. Sed nec sic præsupponi bonitatem illationis, quæ autem præsupponuntur tanquam applicativa resolutoriorum, non movent; rationes enim applicantes, non sunt rationes formales. Et sic præsupponitur bonitas illationis.

INSTAT Tertiò. Fideles rustici assentiuntur Mysterio fidei propter testimonium DEI, sicut assentiuntur aliis rebus propter testimonium hominum, licet cum majori adhesionem. Si autem deberent assentiri diverso modo, deberent de hac obligatione moneri, quod non fit.

RESPONDETUR. Cum supponat Lugo fideles rusticos non moveri bonitate illationis Logicæ, sed solâ connexionem inter dictum & dictio-

nem,

R. P.
THE MŁOD
ZIANOWSKI
Tbm. Aet. Z:
D. VI